

ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

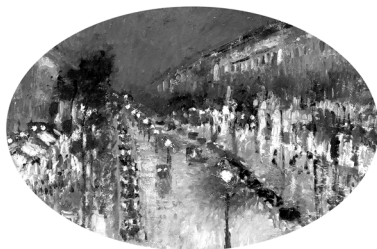
БІБЛІОТЕКА
СВІТОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

Райнер Марія
РІЛЬКЕ

■

НОТАТКИ
МАЛЬТЕ ЛАУРІДСА БРІҒЕ

Роман
Поезії

ХАРКІВ
«ФОЛІО»

НОТАТКИ МАЛЬТЕ ЛАУРІДСА БРІҒЕ

Роман

---

11 вересня, rue Toullier¹

Отже, сюди приїздять, щоб жити, а я раніше думав, що тут помирають. Я виходив із дому і бачив лікарні. Бачив чоловіка, що похитнувся і впав. Люди обступили його, тож я вже не бачив, що сталося далі. Бачив вагітну жінку. Вона важко бралася вздовж високого теплому муру й часом обмацувала його, наче хотіла пересвідчитися, чи він іще там. Так, він іще був там. А що за ним? Я глянув на план: *Maison d'Accouchemet*². Добре. Їй допоможуть розродитися, — там уміють. Далі *rue Saint-Jacques*³, висока будівля з банею. На плані — *Val-de-grâce, Hôpital militaire*⁴. Власне, мені не треба цього знати, але не завадить. Вулиця почала з усіх боків смердіти. Смерділо, наскільки я міг розпізнати, йодоформом, чадом смаженої картоплі і страхом. Улітку всі міста смердять. Потім я побачив напрочуд сліпий, наче з більмами, будинок, на плані його не було, але над дверима можна було прочитати: *Asyle de nuit*⁵. Біля входу висіли ціни. Я переглянув їх. Недорогі.

Що ще? Дитина у візочку: безкла, землиста, на лобі чітко проступала висипка. Видно, вже заживала й не боліла. Дитина спала, рот був розтулений і вдихав йодоформ, картопляний чад і страх. Отак. Головне, що живеш. Це головне.

Ніяк не відучуся спати з відчиненим вікном. Трамваї гуркочуть і мчать через мою кімнату. Автомобілі шугають повз мене. Грюкають двері. Десь брязнула шибка, я чую, як регочуть великі скалки, хихочуть дрібні. Тоді раптом глухіші, стриманіші звуки з іншого боку, в самому будинку. Хтось іде вгору сходами. Іде, іде невпинно. Вже тут, давно

вже тут, пішов далі. І знов вулиця. Верещить дівчина: «*Ah tais-toi, je ne veux plus*»⁶. Трамваї шалено рвуться вперед, далі й далі, вперед через усе. Хтось кричить. Люди біжать одне поперед одного. Гавкає собака. Яка полегкість — собака. Над ранок навіть співає півень — це вже безмежна втіха. Потім я раптом засинаю.

Це звуки. Але тут є щось страшніше за них: тиша. Мабуть, під час великої пожежі часом настає така нестерпно напружена мить: водяні струмені опадають, пожежники вже не лізуть догори, все завмирає. Нечутно падає згори чорний карниз, і висока стіна, за якою здіймається полум'я, хилиться так само нечутно. Усі стоять, втягнувши голови в плечі, зіщулившись, і чекають страшного удару. Отака тут тиша.

Я вчуся бачити. Не знаю чому, але все тепер глибше западає в мене, не лишається там, де осідало раніше. У мене є внутрішній світ, про який я не знав. Усе тепер іде туди. Не знаю, що там діється.

Сьогодні я писав листа і враз мені сяйнуло, що я тут іще тільки три тижні. Три тижні десь-інде, наприклад, у селі, промайнуло б як один день, а тут це роки. І я більше не писатиму листів. Навіщо казати комусь, що я міняюся? Якщо я міняюся, то я не той, хто був, я вже хтось інший, тож, певна річ, я не маю знайомих. А чужим людям, що не знають мене, я не можу писати.

Я вже казав? Я вчуся бачити. Так, починаю. Поки що не дуже успішно. Але вчуся.

Наприклад, мені раніше ніколи не спало на думку, що на світі так багато облич. Людей сила-силенна, а облич іще більше, бо кожна має їх кілька. Є люди, що носять одне обличчя роками, воно, звичайно, зношується, забруднюється, протирається на складках, ширшає, як рукавиці, що їх одягали на дорогу. Це ошадливі, прості люди, вони не міняють обличчя, навіть не віддають його почистити. Добре й таке, кажуть вони, і хто їм доведе, що недобре? Але тоді постає питання: коли вже в них кілька облич, то що вони

роблять із рештою? Вони бережуть їх. Носитимуть діти. Та буває й таке, що їхні собаки гуляють надворі з обличчями господарів. Чом би й ні? Обличчя — це обличчя.

Інші люди міняють обличчя страшенно швидко, одне на одне, і зношують їх. Спочатку їм здається, ніби тих обличч їм стане довіку. Аж гульк: вони тільки переступили сороківку, а лишилося останнє. В цьому, звичайно, є своя трагедія. Вони не звикли берегти обличч, останнє за тиждень зношується до дірок, у багатьох місцях стає тонке, як папір, тоді поволі починає просвічуватися підшивка, необличчя, а вони так і ходять.

А жінка, он та жінка: вона цілком заглибилася в себе, схилила голову й затулила обличчя долонями. Це було на розі *rue Notre-Dame-des-Champs*⁷. Я уповільнив ходу, тільки-но побачивши її. Коли бідні люди задумуються, не можна заважати їм. Ану ж вони таки додумуються до чогось.

Вулиця була надто безлюдна, її безлюдність нудилася, а з нудьги вихоплювала кроки в мене з-під ніг і гупала ними навколо, то тут, то там, наче дерев'яними черевиками. Жінка злякалася й надто швидко, надто рвучко вихопилася з тієї глибини в собі, тож обличчя лишилося в долонях. Я бачив, як воно лежало там, порожня оболонка. Я на превелику силу втримував погляд на тих долонях, щоб не глянути, від чого вони відірвалися. Мені страшно було дивитися на обличчя з вивороту, але ще більше я боявся голої, обдертої голови без обличчя.

Я боюся. Зі страхом треба якось боротися, якщо вже він опосів тебе. Було б жахливо, якби я тут захворів і комусь спало на думку відвезти мене в *Hôtel-Dieu*⁸, я там напевне помер би. Цей *Hôtel* повсюдно відомий, до нього без кінця їдуть люди. Не можна навіть роздивитися як слід фасад Паризького кафедрального собору, — боїшся, що тебе переїде котрийсь із тих повозів, які мчать сюди майданом. Це маленькі омнібуси, що безупинно сигналять, і навіть самому герцогові Саганському довелося б зупинити карету, якби якомусь мізерному вмирущому цієї хвилини заблаглось попрощатися зі світом не десь, а в Божому притулку. Вмирущі вперті, і весь Париж зупиняється, коли мадам Легран,

*brocanteuse*⁹ з *rue des Martyrs*¹⁰, поспішає на певне місце в Сіте. Треба сказати, що в цих проклятущих повозах є непрозорі віконця, які розпалюють цікавість: за ними можна уявити собі найрозкішніші агонії: на це вистачить фантазії консьєржки. Якщо ж хтось має багату уяву і вона обирає інші напрямки, то тут уже для неї просто-таки безмежне поле здогадів. Але я бачив, як сюди приїздили й відкриті бігунці, з відкритим верхом, найняті за звичайну ціну два франки за годину смерті.

Цей чудовий *Hôtel* — дуже давній, іще за часів короля Хлодвіга в ньому помирали на кількох ліжках. Тепер помирають на п'ятистах п'ятдесяти дев'ятох. Звичайно, фабричним способом. За такої величезної продуктивності окрема смерть не може бути так добре виконана, але це й неважливо. Важлива кількість. Хто тепер надає ще якогось значення добре доведеним до кінця смерті? Ніхто. Навіть багатії, що могли б уже дозволити собі померти ґрунтовно, помалу стають недбалі й байдужі; бажання померти своєю власною смертю трапляється все рідше, ще трохи — і воно стане не менш рідкісним, ніж власне життя. Господи, все вже є. Приходиш, і тебе чекає життя, готове-готовісіньке, треба тільки надягти його. Коли хочеш чи коли тебе змушують піти — прошу, не треба ніяких зусиль: «*Voilà votre mort, monsieur*»¹¹. Помираєш, як випадє: тією смертю, що належить твоїй хворобі (бо відколи ми знаємо всі хвороби, то й знаємо, що той чи той летальний кінець належить цій хворобі, а не даній людині; і хворого він, так би мовити, не стосується). У санаторіях, де помирають так радо і з такою вдячністю лікарям і сестрам, помираєш тією смертю, яка в цьому закладі заведена; такий кінець дуже бажаний. Та коли помираєш удома, то краще вибрати пристойну смерть із доброго кола, що ніби вже заповідає першорядний похорон з подальшими пишними обрядами. Тоді злидарі стоять перед будинком і не можуть надивитися на той похорон. Їхня смерть, звичайно, банальна, без жодних церемоній. Добре, як трапиться така, що більш-менш пасуватиме їм. Добре, як буде завелика: людина завжди ще трохи витягається. Гірше, як не зійдеться на грудях або давитиме.

Коли я згадую рідний дім, де вже нікого не лишилося, мені здається, ніби раніше було інакше. Раніше люди знали (або, може, здогадувалися), що мають смерть у собі, як плід — кісточку. Діти мали в собі маленьку смерть, а дорослі — велику. У жінок вона була в лоні, а в чоловіків — у грудях. Людина *мала* її, і це додавало їй особливої гідності й тихої гордості.

По моєму дідові, старому камергерові Бріге, видно було, що він носить у собі смерть. Та ще й яку: два місяці завдовжки й таку гучну, що її було чути на цілу околицю.

Довгий старий панський дім був замалий для неї. Здавалося, що доведеться добудувати до нього флігель, бо тіло камергера дедалі більшало, і він весь час вимагав, щоб його носили з кімнати до кімнати, і страшенно розгнівався, як наприкінці одного дня вже не лишилося жодної кімнати, де він іще не лежав. Тоді ціла процесія служників, покоївок та собак, яких він завжди тримав біля себе, на чолі з ключником, провела його сходами нагору, до кімнати, де померла його мати. Кімнату тримали достоту в такому стані, в якому її покинула двадцять три роки тому небіжка, і ніхто більше не мав права зайти до неї. Тепер сюди вдерся оцей гурт. Завісу відсунули, і літнє сліпуче пообіднє світло обстежувало несміливі, злякані меблі й незграбно відбивалося в наспіх повідкриваних дзеркалах. Так само поводитися й люди. Декотрі покоївки аж тремтіли з цікавості й не знали, де діти руки, молоді служники витріщали на все очі, а старші ходили з кутка в куток і намагалися пригадати все, що їм розповідали про цю замкнену кімнату, в якій їм тепер пощастило опинитися.

Та, мабуть, перебування в кімнаті, де кожна річ пахла по-своєму, найбільше хвилювало собак. Великі худі російські хорти пильно обстежували стіни й підлогу поза кріслами, підходили довгими кроками, погойдуючись, наче в танці, до вікон, ставали дибки, як пси на гербах, клали вузькі лапи на немов платинові підвіконня й водили настороженими гострими мордами то ліворуч, то праворуч, оглядаючи подвір'я. Маленькі, жовті, як рукавиці, такси, з незворушними мінами, наче нічого не сталося, повсідалися у великому м'якому кріслі біля вікна, а похмурий

лягавий пес із щетинистою шерстю терся спиною об край золотистого столика, на розмальованій стільниці якого дернчали севрські філіжанки.

Так, для цих очманілих, сонних речей настала жахлива пора. Траплялося, що з книжок, квапливо розгорнутих чиеюсь незграбною рукою, випадали трояндові пелюстки, і їх розгоптували; дехто хапав дрібні крихкі предмети, і вони відразу ламалися, тож уламки швидко ставили назад, а чимало їх ховали за завіси або взагалі викидали за позолочені ґратки каміна. Раз по раз щось падало, глухо падало на килим і гучно — на твердий паркет, але там і там розбивалося, бо ці розпешені речі не витримували падіння.

Якби комусь спало на думку запитати, хто накликав таку руїну на цю пильно бережену кімнату, відповідь була б одна: *смерть*.

Смерть камергера Кристофа Детлева Бріге в Ульсгорі. Бо він лежав на підлозі посеред кімнати, такий великий, що не вмщався у своєму синьому мундирі, й не рухався. Очі на великому, чужому, вже нікому не знайомому обличчі були заплющені, він не бачив, що відбувається навколо. Спершу спробували покласти його на ліжко, але він не дався, бо ненавидів ліжка від тих перших ночей, коли в ньому загніздилася хвороба. Та й ліжко там, нагорі, виявилось замалим на нього, і не було іншої ради, як покласти його на килим, бо повертатися вниз він не захотів.

Так він лежав долі, наче вже мертвий. Коли поволі почало смеркатися, собаки один по одному повиходили прочиненими дверима, тільки похмурий, щетинистий лягавий сидів біля господаря, поклавши широку волохату лапу на велику, посірілу руку Кристофа Детлева. Більшість служників теж повиходили в побілений коридор, де було світліше, ніж у кімнаті, а ті, що лишилися, інколи нишком поглядали на дедалі темнішу купу на підлозі; їм хотілося, щоб там нічого більше не було, крім великого мундира, який прикривав занапашене хворобою тіло.

Але там було не тільки воно. Там був іще голос. Голос, що вже сім тижнів ніхто не впізнавав, бо то був не камергерів голос. То був голос не Кристофа Детлева, а його смерті.

З М І С Т

НОТАТКИ МАЛЬТЕ ЛАУРІДСА БРІГЕ. Роман	
<i>Переклав П. Тарашук</i>	3
ПОЕЗІЇ	155
Зі збірки «Петрові батоги»	
Полудень. <i>Переклав В. Бойко</i>	157
Королева-море. <i>Переклав В. Бойко</i>	157
Зі збірки «Жертви ларам»	
В старім будинку. <i>Переклав В. Бойко</i>	158
На Малій Страні. <i>Переклав В. Бойко</i>	158
У соборі. <i>Переклав В. Бойко</i>	159
Зі сторожової вежі. <i>Переклав В. Бойко</i>	159
Листопадовий день. <i>Переклав В. Бойко</i>	159
Весна. <i>Переклав В. Бойко</i>	160
Країна і народ. <i>Переклав В. Бойко</i>	160
Уночі. <i>Переклав В. Бойко</i>	161
Народна мелодія. <i>Переклав В. Бойко</i>	161
Казка про хмаринку. <i>Переклав В. Бойко</i>	162
Нічна картинка. <i>Переклав В. Бойко</i>	162
За Сміховом. <i>Переклав В. Бойко</i>	162
Малий «Dráteník». <i>Переклав В. Бойко</i>	163
У передмісті. <i>Переклав В. Бойко</i>	163
Рідна пісня. <i>Переклав В. Бойко</i>	163
Зі збірки «Вінчаний снами»	
СНИ	
I. «Ти, серце, мов покинута каплиця...». <i>Переклав В. Бойко</i>	165
XIV. «Дух ночі густо плине парком...». <i>Переклав В. Бойко</i>	165
XV. «У лоні снігової ночі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	166

XVII. «Світу подорожній...». <i>Переклав В. Бойко</i>	166
XIX. «Я дивлюсь на море скель...». <i>Переклав В. Бойко</i>	167
XXV. «Я сірим зболений відлунням...». <i>Переклав В. Бойко</i>	167

ЛЮБОВ

II. «Був спершу день у хризантемах білих...». <i>Переклав В. Бойко</i> . . .	167
VI. «У сутінках у виноградних...». <i>Переклав В. Бойко</i>	168
XVII. «Під буками осінніми нас двоє...». <i>Переклав В. Бойко</i>	167
XIX. «В її житті подій негусто...». <i>Переклав В. Бойко</i>	168

Зі збірки «Перед Різдвом»

Перед Різдвом. <i>Переклав В. Бойко</i>	169
---	-----

ДАРУНКИ

«Ледь чутні наспіви струмка...». <i>Переклав В. Бойко</i>	169
«Люблю забутих всіма Богородиць...». <i>Переклав В. Бойко</i>	169
«Моя душа, коли в ній мовкне звук...». <i>Переклав М. Орест</i>	170
«А вечір стежки не шукає...». <i>Переклав В. Бойко</i>	170
«Цей білий замок в самоті без дна...». <i>Переклав В. Бойко</i>	171
«День задрімав поволі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	171

ПОХОДИ

Венеція	171
I. «Чужомовний скрик. Гондолу...». <i>Переклав В. Бойко</i>	171
II. «Все здається мимоволі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	172
IV. «Аве з дзвіниць плине густе...». <i>Переклав В. Бойко</i>	172
Касаб'янка. <i>Переклав В. Бойко</i>	173
I tulini. <i>Переклав В. Бойко</i>	173
Боденське озеро. <i>Переклав М. Орест</i>	173

ЗНАХІДКИ

«Люблю тебе стрічати в день я...». <i>Переклав В. Бойко</i>	174
«Чуже твої вуста шепочуть...». <i>Переклав В. Бойко</i>	174
«А ти чужа, а ти бліда...». <i>Переклав В. Бойко</i>	175
«Я б троянд пурпурних мати...». <i>Переклав В. Бойко</i>	175
«До тебе сни мої кричать...». <i>Переклав В. Бойко</i>	175
«Ще можеш ти давніх пісень заграти?...». <i>Переклав М. Орест</i>	176

Зі збірки «Ранні поезії»

«Є бодем: бути в вирів тривоги...». <i>Переклав М. Орест</i>	177
«Я буду садом, при чийй криниці...». <i>Переклав В. Бойко</i>	177
«В житті шумливим не найду я плоду...». <i>Переклав М. Орест</i>	178
«В тихий, зарослій руїні...». <i>Переклав М. Орест</i>	178
«Слова нещасні, що живуть у злиднях...». <i>Переклав В. Бойко</i>	178
«Чисті душі на дзвінких крилятах...». <i>Переклав В. Бойко</i>	179
«Моя оселя — межі днем і сном...». <i>Переклав М. Орест</i>	179

«Безсонний лісе, посеред завії...». <i>Переклав В. Бойко</i>	180
«Не солодко ангелу довелось...». <i>Переклав В. Бойко</i>	180
«Як потойбіч вдовж муру ідеш...». <i>Переклав В. Бойко</i>	180
«Ветхий замок. Там ребрами...». <i>Переклав В. Бойко</i>	181
«У розбурканих квітів...». <i>Переклав В. Бойко</i>	181
«В краю низин чекання щире...». <i>Переклав В. Бойко</i>	182
«Це там рядок халуп, це звідтіля...». <i>Переклав В. Бойко</i>	182
«Часом трапляється уночі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	182
«Ще на терасі день погожий...». <i>Переклав В. Бойко</i>	183
«Себе найшов я доби смеркової...». <i>Переклав М. Орест</i>	183
«Мені цей вечір — книга. Сяє...». <i>Переклав В. Бойко</i>	184
«Тоді ми перший раз мовчали...». <i>Переклав М. Орест</i>	184
«Робиться вечір важким...». <i>Переклав В. Бойко</i>	184
«Тебе світанком чи смерканням зву?..». <i>Переклав В. Бойко</i>	185
«Чи хто мені скаже, куди...». <i>Переклав В. Бойко</i>	185
«Росте, ніби місто чорне, ніч...». <i>Переклав В. Бойко</i>	185
«Не переймайсь, айстри теж одцвілись...». <i>Переклав В. Бойко</i>	186

Зі збірки «Книга образів»

ПЕРШОЇ КНИГИ ПЕРША ЧАСТИНА

Початок. <i>Переклав Ю. Шевельов</i>	187
Любляча. <i>Переклав В. Бойко</i>	187
Наречена. <i>Переклав В. Бойко</i>	188
Тиша. <i>Переклав В. Бойко</i>	188
Хлопчик. <i>Переклав В. Бойко</i>	189

ПЕРШОЇ КНИГИ ДРУГА ЧАСТИНА

Люди вночі. <i>Переклав М. Бажан</i>	189
Pont du Sarrgousel. <i>Переклав В. Бойко</i>	190
Самотній. <i>Переклав В. Бойко</i>	191
Самотність. <i>Переклав М. Бажан</i>	191
Осіній день. <i>Переклав В. Бойко</i>	192
Осінь. <i>Переклав В. Бойко</i>	192
Молитва. <i>Переклав М. Бажан</i>	193
Вечір. <i>Переклав В. Бойко</i>	193

ДРУГОЇ КНИГИ ПЕРША ЧАСТИНА

Карл XII Шведський їздить верхи в Україні. <i>Переклав В. Бойко</i>	194
---	-----

ДРУГОЇ КНИГИ ДРУГА ЧАСТИНА

Пісня жebraка. <i>Переклав В. Бойко</i>	196
Пісня п'яниці. <i>Переклав В. Бойко</i>	197
Про фонтани. <i>Переклав В. Бойко</i>	197
За читанням. <i>Переклав В. Бойко</i>	199
Споглядання. <i>Переклав В. Бойко</i>	200

Зі збірки «Часослов»

ЧАСТИНА I: Книга про чернече життя

«Живу в столітті. Де? Наприкінці...». <i>Переклав В. Бойко</i>	201
«Моє життя — не ця крута година...». <i>Переклав В. Бойко</i>	201
«Тебе знаходжу в цих речах у всіх я...». <i>Переклав В. Бойко</i>	202
«Люблю Тебе, Закон — як мед устам...». <i>Переклав В. Бойко</i>	202
«Не вірю, щоб мізерна смерть ота...». <i>Переклав В. Бойко</i>	202
«Коли помру, як бути мусиш?..». <i>Переклав В. Бойко</i>	203
«Я маю гімни, в них мовчу я...». <i>Переклав В. Бойко</i>	204

ЧАСТИНА II: Книга про паломництво

«Хоча на волю з себе рветься всяк...». <i>Переклав В. Бойко</i>	204
«Самотня хата на краю села...». <i>Переклав В. Бойко</i>	205
«Бува, під час вечері хтось стоїть...». <i>Переклав В. Бойко</i>	205
«Безумство — сторож...». <i>Переклав В. Бойко</i>	205
«Чи знаєш, Боже, Ти про тих святих?..». <i>Переклав В. Бойко</i>	206
«В царів земних стареча суть...». <i>Переклав В. Бойко</i>	207
«Все знову буде сильним і важливим...». <i>Переклав В. Бойко</i>	208
«До тебе йшов би: від чужих порогів...». <i>Переклав В. Бойко</i>	208
«Удень ти — пошепт поговору...». <i>Переклав Ю. Шевельов</i>	209

ЧАСТИНА III: Книга злидарювання та смерті

«Мене на варті Твого світу...». <i>Переклав В. Бойко</i>	209
«Живуть там люди, білоквітні, бляклі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	210
«Міста великі — то неправда суша...». <i>Переклав В. Бойко</i>	210
«Бо є сади — створили королі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	211
«Тоді я подивився на палаци...». <i>Переклав В. Бойко</i>	211
«Вони — не ті. Вони — лиш не багаті...». <i>Переклав В. Бойко</i>	213
«Такі вже тихі та на речі схожі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	213
«Візьми їх тільки знову з міст провін...». <i>Переклав В. Бойко</i>	214
«Дім злидаря, мов скриня в олтарі...». <i>Переклав В. Бойко</i>	214
«Міста лише собі затято вірять...». <i>Переклав В. Бойко</i>	215
«Стражденні бідняки твої одначе...». <i>Переклав В. Бойко</i>	215

Зі збірки «Нові поезії»

Авісага	217
I. «Вона лежала. Юними руками...». <i>Переклав В. Бойко</i>	217
II. «Цар подумки гортав минулі дні...». <i>Переклав В. Бойко</i>	217
Спів жінок до поета. <i>Переклав В. Бойко</i>	218
Кафедральний собор. <i>Переклав В. Бойко</i>	218
Бог у середньовіччі. <i>Переклав В. Бойко</i>	219
Пантера. <i>Переклав В. Бойко</i>	220
Дитинство. <i>Переклав В. Бойко</i>	220
Поет. <i>Переклав В. Бойко</i>	221

Жіноча доля. <i>Переклав В. Бойко</i>	221
Та, що видужує. <i>Переклав В. Бойко</i>	222
Доросла. <i>Переклав В. Бойко</i>	222
Та, що втрачає зір. <i>Переклав В. Бойко</i>	223
Розлучання. <i>Переклав В. Бойко</i>	223
У залі. <i>Переклав В. Бойко</i>	224
Монарх. <i>Переклав В. Бойко</i>	224
Куртизанка. <i>Переклав В. Бойко</i>	225
Іспанська танцівниця. <i>Переклав В. Бойко</i>	225
Майдан. <i>Переклав В. Бойко</i>	226
Beguinaige	227
I. «Ворота височенні завжди навстіж...». <i>Переклав В. Бойко</i>	227
II. «Однак, що в тисячі шибок відбитим...». <i>Переклав В. Бойко</i>	227
Могили гетер. <i>Переклав В. Бойко</i>	228
Зі збірки «Нових поезій наступна частина»	
Смерть коханої. <i>Переклав В. Бойко</i>	230
Пророк. <i>Переклав С. Гординський</i>	230
Сліпий. <i>Переклав В. Бойко</i>	231
Та, що зів'яла. <i>Переклав В. Бойко</i>	231
Дама на балконі. <i>Переклав В. Бойко</i>	232
Дама перед дзеркалом. <i>Переклав В. Бойко</i>	232
Ліжко. <i>Переклав В. Бойко</i>	233
Самотній. <i>Переклав В. Бойко</i>	233
Гора. <i>Переклав В. Бойко</i>	234
Дитина. <i>Переклав В. Бойко</i>	234
Зі збірки «Сонети до Орфея»	
ПЕРША ЧАСТИНА	
I. «Ось дерево гінке. Як тішить ростом!...». <i>Переклав В. Бойко</i>	236
II. «Ще дівчинка прийшла, була у нім...». <i>Переклав В. Бойко</i>	236
III. «Господь це зміг, але чи вдасться нам...». <i>Переклав В. Бойко</i>	237
Із поезій 1895—1901 рр., що не ввійшли до збірок	
Забуття. <i>Переклав В. Бойко</i>	238
Парк узимку. <i>Переклав В. Бойко</i>	238
Побачення. <i>Переклав В. Бойко</i>	239
ПРИМІТКИ	
Нотатки Мальте Лаурідса Бріге. <i>П. Тарашук</i>	243
Поезії. <i>В. Бойко</i>	245